

Betænkning afgivet af Sundhedsudvalget den 17. maj 2006

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven

(Ophævelse af eksklusivbestemmelser og krav om foreningsmedlemskab i praksissektoren)

[af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen)]

1. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 15. marts 2006 og var til 1. behandling den 31. marts 2006. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Sundhedsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 6 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og indenrigs- og sundhedsministeren sendte den 14. marts 2006 dette udkast til udvalget, jf. alm. del - bilag 346. Den 22. marts 2006 sendte indenrigs- og sundhedsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 9 spørgsmål til indenrigs- og sundhedsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL) indstiller lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker, at lovforslaget har til formål at fjerne eksklusivbestemmelser i sundhedssektoren. Dommen fra Menneskerettighedsdomstolen kræver dog ikke en ændring af sundhedsloven. Dommen vedrører nemlig alene lønmodtagere, og ikke praktiserende læger, tandlæger og andre sundhedspersoner, der udøver et liberalt erhverv i et kontrakt- eller aftaleforhold til den offentlige sygesikring. Lovforslaget sigter således ikke på at bringe dansk ret i overensstemmelse med Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse fra den 11. januar 2006.

Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti er af den opfattelse, at eksklusivaftaler på en række områder har været nyttige. På lønmodtagerområdet har de blandt andet været med til at sikre det gode og stabile arbejdsmarked, som vi i dag er så stolte af. På sundhedsområdet har samarbejdet mellem sygesikringen og de faglige organisationer været med til at sikre en faglig udvikling, relevant efteruddannelse, en økonomisk ansvarlighed, tilstrækkelig information, effektiv kontrol og en vellykket implementering.

Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti mener grundlæggende, at da dommen får konsekvenser på lønmodtagernes område, må dommen også have det på det øvrige område, herunder sundhedssektoren – dog uden at patienterne kommer til at bøde for det. For Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti er det nemlig først og fremmest afgørende, at patienterne fortsat sikres ensartede ydelser på et højt fagligt niveau. Regeringens iver for at fjerne alle bestemmelser af eksklusivlignende karakter må under ingen omstændigheder sætte patienternes sikkerhed over styr.

Lovforslaget giver overenskomstparterne adgang til at aftale, at sundhedspersoner, som praktiserer uden at være medlem af den forening, som er part i overenskomsten, også skal bidrage til at afholde disse omkostninger. Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti er særdeles glade for, at det herved anerkendes, at det koster at være forhandlingspart.

Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti bemærker dog samtidig, at det af en række af høringssvarene fremgår, at de faglige organisationer er bekymrede for den konkrete udmøntning af den konkrete fastsættelse af gebyrer. Det må ikke kunne betale sig at melde sig ud af en faglig organisation. Derfor er det afgørende, at det sikres, at parterne kan aftale sig frem til den rette løsning med henblik på fastsættelse af gebyrer. Det må under ingen omstændigheder være sådan, at de faglige organisationer kommer til at betale for dem, som blot drager nytte af overenskomsterne uden at bidrage hertil.

I den forbindelse skal det derfor bemærkes, at indenrigs- og sundhedsministeren i sin besvarelse af spørgsmål nr. 2 og 3 bekræfter, at det er et aftalespørgsmål mellem overenskomstparterne, hvilke ydelser, som skal leveres til ikke-medlemmer på det enkelte overenskomstområde, samt gebyrernes størrelse.

For Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti er det mest afgørende, at den enkelte patient ikke kommer til at mærke forskel på, om den praktiserende læge er medlem af en faglig organisation eller ej. Regeringens iver for fjerne alle eksklusivlignende aftaler må aldrig komme patienterne til skade. De har krav på nøjagtig samme ydelse, fagligt organiseret eller ej.

Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti kan afslutningsvist støtte lovforslaget.

Dansk Folkepartis og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget bemærker, at Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti er meget tilfredse med, at det lykkedes at få gennemført en generel afskaffelse af eksklusivaftalerne. Dette er udelukkende opnået ved, at Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti har holdt fast i, at hvis der skulle ske en afskaffelse af eksklusivaftalerne, burde det gælde for alle områder - også de liberale erhverv. Det sker hermed på sundhedsområdet. Det har i den forbindelse været vigtigt at sikre, at ingen patienter kommer i klemme i systemet. Derfor er afskaffelsen af eksklusivaftalerne tilpasset til sygesikringen og forsikringssystemet, hvilket Dansk Folkeparti og Det Konservative Folkeparti har fuld forståelse for. Afskaffelsen af eksklusivaftalerne betyder, at der fremover på sundhedsområdet ikke er nogen, der er tvunget ind i en forening for at drive erhverv eller være ansat inden for sundhedsområdet.

Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget bemærker, at Det Radikale Venstre finder det rigtigt, at Danmark tager konsekvensen af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols afgørelse 11. januar 2006 og forbyder enhver direkte eller indirekte foreningstvung. Det Radikale Venstre er derfor helt enige i lovforslagets sigte, som er at forbyde krav om foreningsmedlemskab - i dette tilfælde inden for praksissektoren.

Kravet om, at alle praktiserende læger, tandlæger, fysioterapeuter, kiropraktorer og psykologer skal være medlemmer af deres respektive foreninger for at praktisere i henhold til overenskomsten, har haft klare fordele. Det har sikret ensartede vilkår for alle, der praktiserer – og dermed ensartede vilkår for patienterne. Det har givet stor tryghed og høj kvalitet.

Ikke desto mindre er det rigtigt at ophæve kravet om foreningsmedlemskab for at praktisere under en overenskomst. Det Radikale Venstre mener da også, at det kan lade sig gøre at sikre både friheden og kvaliteten. Det er derfor godt, at praktiserende sundhedspersoner fremover får mulighed for at tilslutte sig overenskomsterne uden at være medlem af en forening.

Det Radikale Venstre vil holde øje med, om denne foreningsfrihed nu også bliver en reel frihed, eller om det risikerer at ende som en falsk frihed, fordi gebyret for dem, der vælger at praktisere uden et foreningsmedlemskab, bliver for højt. Ministeren bekræfter i sine svar til udvalget, at gebyrernes størrelse bliver et rent aftalespørgsmål mellem overenskomstparterne. Det bliver dermed et aftalespørgsmål, hvilke ydelser der skal leveres til ikke-medlemmer på det enkelte overenskomstområde, og hvilket gebyr der derpå skal udmåles. Strengt taget giver det ingen sikkerhed for rimeligheden af gebyrernes størrelse.

Det Radikale Venstre hæfter sig dog ved, at staten gennem sit medlemskab af Regionernes Lønings- og Takstnævn har indflydelse på fastsættelsen af gebyrer og deres størrelse. Statens repræsentanter kan modsætte sig nævnets beslutninger – og der foreligger først en aftale om et gebyr, når der foreligger en aftale, som statens repræsentanter kan tilslutte sig. Indtil da kan gebyrer ikke opkræves. Det bliver dermed i sidste ende statens, dvs. regeringens ansvar at sikre et rimeligt gebyrniveau og dermed en reel foreningsfrihed.

Et *mindretal* i udvalget (EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling.

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

Inge-Lene Ebdrup (V) Joan Erlandsen (V) Birgitte Josefsen (V) Preben Rudiengaard (V) nfm.
Jørgen Winther (V) Birthe Skaarup (DF) fmd. Karin Nødgaard (DF) Helle Sjelle (KF)
Pia Christmas-Møller (KF) Lone Møller (S) Karen Hækkerup (S) Karen J. Klint (S)
Lene Hansen (S) Charlotte Fischer (RV) Morten Østergaard (RV) Kamal Qureshi (SF)
Majbrit Berlau (EL)

Siumut, Tjóðveldisflokkurin, Fólkaflokkurin og Inuit Ataqatigiit havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	52	Enhedslisten (EL)	6
Socialdemokratiet (S)	47	Siumut (SIU)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Fólkaflokkurin (FF)	1
Det Radikale Venstre (RV)	17	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	11		

Oversigt over bilag vedrørende L 173**Bilagsnr. Titel**

- 1 Høringssvar og høringsnotat, fra indenrigs- og sundhedsministeren
- 2 Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 3 Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
- 4 Kopi af brev med supplerende høringssvar af 10/3-06 fra Amtsrådsforeningen, fra indenrigs- og sundhedsministeren
- 5 1. udkast til betænkning
- 6 2. udkast til betænkning
- 7 Nyt tidspunkt for betækningsafgivelse
- 8 Nyt tidspunkt for betækningsafgivelse
- 9 3. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 173**Spm.nr. Titel**

- 1 Spm., om det er korrekt, at det for visse faggrupper er en betingelse, at være medlem af en brancheforening for at opnå autorisation, og om dette er i strid med de foreslåede ophævelser af eksklusivbestemmelser, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 2 Spm. om, hvilke ydelser der kan indregnes i grundlaget for det gebyr, der skal betales af sundhedspersoner, som ikke er medlem af en forening, men er part i overenskomsten, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 3 Spm. om eksempler på henholdsvis engangsgebyr og periodevist gebyr, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 4 Spm. om ministerens holdning til at indføre et loft for, hvor meget ikke-medlemmer kan betale i gebyr til foreningerne, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 5 Spm., om ministeren kan bekræfte, at statens repræsentant i Løn- og Takstnævnet kan underkende et gebyr, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 6 Spm. om, hvordan ministeren vil sikre, at der er åbenhed om gebyrfastsættelserne, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 7 Spm. om begrundelse for den foreslåede § 227, stk. 8, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 8 Spm. om hvilke konsekvenser det vil få for patienterne og patientsikkerheden, at den praktiserende læge ikke er medlem af en faglig organisation, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm., om det i henhold til autorisationer efter den foreslåede autorisationslov for sundhedspersoner er en betingelse, at pågældende er regi-

streret som medlem af en forening, til indenrigs- og sundhedsministeren, og ministerens svar herpå